

Vaasan ympäristöseura - Vasa miljöförening r.y.
c/o Birthe Weijola
Smedjegatan 18
65300 Vasa

31.1.2020

Österbottens förbund
PB 174, 65101 Vasa
info@obotnia.fi

Anmärkning om förslaget till Österbottens landskapsplan 2040

Vasa miljöförening tar ställning till den del av förslaget till Österbottens landskapsplan som gäller Vasaregionen (Plankarta B). I planförslaget har man inte reagerat på största delen av de synpunkter som vi framförde i utkastskedet. Därför upprepar vi här en del av våra synpunkter och kompletterar dem med svar på bemötanden. Vi anmärker också på att de nationellt värdefulla myrområden som ingår i kompletteringsprogrammet för myrskydd saknas i planförslaget.

Vasa miljöförening välkomnar att Öjen, Risö, Infjärden-Skogsberget-Gloppet och Västervikskogen anvisas som nya rekreationsområden. En brist i planförslaget är att inget större rekreationsområde anvisas i Smedsby-Böle-Singsby-Karperö-området. I dessa tätorter/byar förtätas bebyggelsen snabbt och till exempel i Smedsby finns bara små grönområden kvar. Här skulle landskapsplanen behövas för att trygga invånarnas rekreationsmöjligheter.

Flera av områdena som i planen anvisas som rekreationsområden har även stora naturvärden, som borde få en skyddande planbeteckning. **Bland annat borde de områden i Öjen, Öjberget, Molnträsket och Risö som i Vasa generalplan 2030 är anvisade som blivande skyddsområden (SL) anvisas som område som är skyddat eller avses bli skyddat enligt naturvårdslagen (SL) också i landskapsplanen.** Alla dessa områden är värdefulla minst på landskapsnivå. Generalplanens SL-områden vid Molnträsket är till sin areal (>100 ha) och naturvärden (METSO-livsmiljöer av I- och II-klass) sådana, att de utgör en värdefull naturhelhet på nationell nivå. På detta område finns ännu inget etablerat skyddsområde och även därför behövs en SL-beteckning i landskapsplanen.

Också de **nationellt värdefylla myrområden som ingår i kompletteringsprogrammet för myrskydd borde anges i planförslaget** som SL med en planeringsbestämmelse som förhindrar att områdenas naturskyddsvärden förstörs. Till exempel Nylands förbund har angett områdena på detta sätt i Nyland 2050 -planförslaget. Att - som nu har gjorts - ange områden på en skild temakarta förhindrar inte att områdenas värden förstörs och främjar inte skyddet av dem i någon högre grad.

En förbättring i förslaget jämfört med utkastet är att privata naturskyddsområden, områden som skyddats inom "Min naturgåva till hundraåringen" -kampanjen och områden som köpts in via METSO-programmet nu finns utmärkta som SL-områden.

Det är landskapsplaneringens uppgift att också föreslå nya skyddsområden på landskapsnivå. Österbottens förbund verkar dock sakna antingen mandat eller ambition att främja den regionala naturskyddsplaneringen. Till exempel innehåller förslaget till landskapsplan inga nya skyddsområden på landskapsnivå (S2). Skillnaden är stor om man jämför till exempel med Nylands,

Satakundas och Mellersta Finlands landskapsförbund, som aktivt utreder och föreslår nya skyddsområden. Här finns stort utrymme för förbättring.

Det är inte hela sanningen att "förslag till skyddsområden både på nationell och regional nivå kommer via brett tillsatta nationella arbetsgrupper där regional representation finns med", vilket Österbottens förbund skriver i sitt bemötande (28.5.2018). Visserligen *kan* förslag göras via sådana nationella arbetsgrupper. Förslag till skyddsområden kan *också mycket väl* förberedas av landskapsförbundens tjänstemän som ett sätt att uppfylla landskapsplanens innehållskrav. Säkerligen känner man inom Österbottens förbund till denna möjlighet.

I Österbottens landskapsöversikt 2040 ingår insatsområdet Natur med stor mångfald och rena vatten, där en delfaktor är att "[v]ärdefulla naturtyper och hotade arter skyddas". Denna delfaktor kan inte anses reflekteras i planförslaget, då detta inte innehåller några nya förslag till naturskyddsområden.

Att på landskapsnivå aktivt främja skyddet av värdefulla myr- och skogsområden skulle även bidra till arbetet för att stävja klimatförändringen, eftersom sådana områden innehåller stora kollager och också fortsättningsvis binder kol. Det är synd att denna möjlighet lämnas outnyttjad.

Vasa miljöförening, Ostrobothnia Australis och tre andra lokala naturförening i Vasaregionen sammanställde år 2017 ett **skyddsförslag för tio värdefulla skogsområden i Vasa och Korsholm**. Förslaget finns publicerat på adressen www.sll.fi/vaasa/Metsiensuojeluesitys. De flesta av områdena har på grund av sin storlek (>10 hektar) och mångfaldiga natur naturskyddsvärden på landskapsnivå. **Vi föreslår att förslaget beaktas i landskapsplanen, till exempel genom att några av områdena ges S2- eller SL-beteckning.**

Vi vill också anmärka på några anvisningar i planen som är problematiska med tanke på naturskyddet och det ekologiska nätverket:

1. Behovet av vägtrafikförbindelse för Världsarvsvägen mellan Panike och Björkö. Vägförbindelsens alla alternativa sträckningar löper på Natura-område och etablerade skyddsområden. Naturskyddsområdena är i en nyckelroll när det gäller att trygga Kvarkens världsarvs biologiska värden och det krävs mycket tungt vägande skäl för att riva upp tidigare skyddsbeslut. Vi anser att utveckling av turismen inte är ett sådant tungt vägande skäl. Världsarvsvägen borde därför inte tas med i landskapsplanen.

I sitt bemötande (28.5.2018) skriver Österbottens förbund att "[f]ör Världsarvsvägen uppgörs en miljökonsekvensbedömning. Ifall bedömningen visar att Världsarvsvägen har för stora negativa konsekvenser anvisas den inte i planförslaget." Vi påminner om att miljökonsekvensbedömningens slutrapport ännu inte har färdigställts. **Med beaktande av försiktighetsprincipen vore det därför skäl att inte anvisa vägen i planförslaget.**

Vi ifrågasätter att planeringsbestämmelsen för "Objekt som ingår i UNESCOs världsarvslista" (un) bara kräver att världsarvets geologiska värden beaktas. Även om Kvarkens världsarvs natur är ett geologiskt världsarvs natur har till exempel IUCN i sin utvärdering av områdets lämplighet som världsarvs natur konstaterat att området också har betydande biologiska värden. De biologiska värdena erkänns och beaktas i områdets förvaltnings- och utvecklingsplan och i marknadsföringen av världsarvs naturet. Därför vore det logiskt att de också beaktades i planeringen av markanvändningen.

2. Behovet av vägförbindelse mellan riksåttans nya sträckning och Fågelberget i Smedsby. Vägförbindelsen skulle ha en negativ inverkan på rekreationen kring Molnträsket och på naturvärdena i området. I dagsläget är skogsområdet mellan Molnträsket och Kvevlax relativt ofragmenterat och där finns många skogar med höga naturvärden. Enligt planutkastet går en viktig ekologisk förbindelse genom området. Vägen skulle medföra buller, ett hinder för rekreationen och sannolikt också mera skogsavverkningar i området.

3. Behovet av vägförbindelse för Sundom omfartsväg och datakommunikationsförbindelsen mellan Vasa och Åminne. Båda hotar skogar med mycket höga skyddsvärden i sydöstra delen av Öjen. I skogsområdet närmast Myrgrundsvägen som i planutkastet saknar planbestämmelse har i inventeringar påträffats en påfallande stor mängd rödlistade arter. Området bör beaktas som ett kärnområde för gammelskogsarter både i Öjenområdet och på landskapsnivå.

4. Behovet av vägförbindelse för Vasa hamnväg. Alla alternativa vägsträckningar förutom tunnelalternativet har i miljökonsekvensbedömningen konstaterats ha stora negativa effekter på naturen och naturskyddet.

Vaasan ympäristöseura - Vasa miljöförening r.y.

Matti Tuomaala,
Ordförande

Lasse Villanen
Sekreterare